

AANVAARD ALS OFFER
KWAM DE DOOD
VOOR DÉZEN,
VOOR ANDREN
ONGEZOCHT
ALS PIJL VAN 'T LOT.

WAT GEEFT HET?
ONVERVAARD OF WEL
IN VREEZEN.

GEHOORZAAMDEN
ZE AAN 'T EENDERE
GEBOD.

J.C. Bloem

- Deel 1** 1.843 namen van slachtoffers in het concentratiekamp Bergen-Belsen.
- Deel 2** 1.587 namen van slachtoffers in de concentratiekampen Auschwitz, Buchenwald, Grosz-Rosen, Lublin, Mittelbau, Ravensbrück, Sachsenhausen, Sobibor, Stutthof, Theresienstadt en Warschau. De Joodse slachtoffers zijn opgenomen in de delen 4 t/m 33.
- Deel 3** 1.639 namen van slachtoffers in het concentratiekamp Mauthausen.
- Deel 4 t/m 33** Ruim 100.000 namen van Nederlandse en met asiel in Nederland verblijvende Joodse oorlogsslachtoffers. Velen zijn omgekomen in concentratiekampen, waaronder Auschwitz, Buchenwald, Sobibor en Theresienstadt.
- Deel 34** 2.455 namen van slachtoffers in het concentratiekamp Hamburg-Neuengamme.
- Deel 35** 526 namen van slachtoffers in de concentratiekampen Dachau, Flossenbürg en Natzweiler.
- Deel 36** 1.426 namen van slachtoffers in de kampen Amersfoort, Vught, Westerbork, alsmede de namen van diegenen die elders in Nederland zijn omgekomen, maar van wie de plaats van begraven niet bekend is.
- Deel 37** 765 namen van overige in Duitsland omgekomen landgenoten, zonder aanwijsbare laatste rustplaats.
- Deel 38 en 39** 6.067 namen van Nederlanders die boven of op zee zijn omgekomen.
- Deel 40 en 41** 6.788 namen van Nederlandse oorlogsslachtoffers die omkwamen in Azië.
- Deel 42** Supplement op alle delen: 2.125 namen.

De Oorlogsgravenstichting heeft onder andere informatiefolders over:

- De Oorlogsgravenstichting (Algemeen)
- Militair ereveld Grebbeberg
- Nederlandse erevelden in Indonesië
- Birma-spoorweg
- Ereveld Loenen

Nadere informatie:

Oorlogsgravenstichting, Postbus 85981, 2508 CR Den Haag.
Telefoon: (070) 3131080 Fax (070) 3621546 Postbank: 401.000
www.ogs.nl

Gedenkboeken

Oorlogsgravenstichting

Gedenkboeken

“Hiermede willen wij onze dank uiten voor de wijze waarop u de grote onzekerheid hebt opgelost van het lot dat onze oma, vijftig jaar geleden, overkwam. De tijd van 1943 tot afgelopen februari 1993 bestond uitsluitend uit twijfels, en zeker zoveel vraagtekens. Vraagtekens over het ‘waarom’ zullen altijd blijven bestaan, maar de twijfel is opgelost. Hartelijk dank voor de kopieën van het gedenkboek.”

Citaat uit ingezonden brief, 'Oorlogsgravenstichting 1993'.

De Oorlogsgravenstichting wil met haar werk de herinnering levend houden aan alle Nederlandse oorlogsslachtoffers die in de Tweede Wereldoorlog of daarna zijn omgekomen. Om hen te kunnen gedenken heeft de stichting diverse erevelden ingericht.

Deze worden evenals de vele verspreid liggende Nederlandse oorlogsgraven door de Oorlogsgravenstichting in stand gehouden en verzorgd.

Van ruim 180.000 Nederlandse slachtoffers, hebben zo'n 125.000 personen geen aanwijsbare rustplaats. Zij kwamen om in de vernietigingskampen, op zee of in een vliegtuig boven zee, werden gecremeerd, bijgezet in massagraven of staan nog steeds als vermist te boek. Om deze mensen toch te kunnen gedenken, werd besloten hun namen op te nemen in een serie gedenkboeken.

Vorbereiding

De eerste stap voor dit omvangrijke karwei werd gezet, direct nadat de inrichting van de erevelden en overige oorlogsgraven in Europa voltooid was. De Oorlogsgravenstichting startte met het verzamelen van necrologische gegevens van de slachtoffers, die geen aanwijsbare rustplaats hadden gekregen.

Hierbij ondervond de Oorlogsgravenstichting grote medewerking van verschillende instanties die, zij het met een ander doel, reeds vele gegevens hadden verzameld. Dit waren organisaties zoals het Informatiebureau van het Nederlandse Rode Kruis, het Rijksinstituut voor Oorlogsdocumentatie (RIOD) en het ministerie van Defensie. De verzamelde gegevens werden, voor zover mogelijk, geverifieerd bij de bevolkingsregisters.

Vervaardiging

In 1961 werd begonnen met het drukken van de boeken. Hierbij kreeg de Oorlogsgravenstichting aanvankelijk hulp van leerlingen van de grafische scholen van Amsterdam, Den Haag en Utrecht. De gedachte hierachter was, dat dit een waardevolle ervaring zou zijn voor de Nederlandse schooljeugd. Bovendien zou het hen bewust maken van het feit dat velen hun leven voor onze vrijheid hebben gegeven.

Vanwege de eentonigheid van het werk en grote technische problemen, vorderde het werk echter zeer langzaam. Uiteindelijk werden zetmachines ingezet en werd een deel van het werk uitbesteed. Nadat in 1966 grote veranderingen plaatsvonden in het onderwijs, was er geen mogelijkheid meer leerlingen bij het drukken te betrekken. Het werk werd afgemaakt door de leraren en enkele gepensioneerde zettters.

Waarde

Het vervaardigen van de gedenkboeken lijkt, vergeleken met de andere activiteiten van de Oorlogsgravenstichting, op het eerste gezicht van weinig betekenis. Het tegendeel is waar. Met het registreren van de namen in de gedenkboeken is in feite ook een stuk geschiedenis vastgelegd. Dat wordt vooral duidelijk, wanneer deze namen worden geplaatst in de context van de boekindeling. Dan komen de achterliggende gebeurtenissen naar boven. De dood van de tienduizenden landgenoten bijvoorbeeld, in concentratie- en vernietigingskampen als Auschwitz, Buchenwald, Mauthausen, Sobibor, Vught en Westerbork. Gebeurtenissen die we nooit mogen vergeten.

Voor de nabestaanden van deze slachtoffers hebben de gedenkboeken een zeer grote waarde. Het gegeven dat de naam van een dierbare persoon in één van de boeken voorkomt, is het tastbare bewijs dat deze persoon niet vergeten is.